MAATALOUS

Suurimmat riskit taudin leviämiselle on lypsykarjatiloilla ja vasikoiden välikasvattamoilla, koska näillä tiloilla on paljon kontakteja toisten tilojen kanssa. **TUTKIJA SIMO RINTAKOSKI, EVIRA**

Yksikin tautitartunta kurittaisi kaikkia tuottajia

Vakavat eläintaudit eivät tutkimuksen mukaan leviäisi Suomessa laajalle mutta aiheuttaisivat silti mittavat kustannukset.

MARKKU VUORIKARI

Vasikkakasvattamoiden läpi kulkee usean tilan eläimiä. Tautisuojauksessa on oltava erityisen tarkkana.

Jos afrikkalainen sikarutto tulisi suomalaistiloille, siitä aiheutuisi 9–18 miljoonan euron kokonaiskustannukset. Suurelta osin kustannukset kaatuisivat tuottajien harteille.

Suu- ja sorkkataudista kustannukset voisivat nousta 25–50 miljoonaan euroon.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT ovat selvittäneet, kuinka suu- ja sorkkatauti, afrikkalainen sikarutto sekä märehtijöihin tarttuva sinikielitauti leviäisivät suomalaisilla tiloilla, jos jokin taudeista tulisi Suomeen.

Tutkimus ei arvioi riskiä taudin saapumiseksi Suomeen.

Taudit eivät leviäisi monelle tilalle

Tutkimuksen mukaan suu- ja sorkkatauti leviäisi noin seitsemälle tilalle, jos yksi tila olisi ensin saanut tartunnan.

Eviran tutkijan **Simo Rintakosken** mukaan suurimmat riskit taudin leviämiselle on lypsykarjatiloilla ja vasikoiden välikasvattamoilla, koska näillä tiloilla on paljon kontakteja toisten tilojen kanssa.

”Välikasvattamoihin tulee eläimiä monelta tilalta ja lähtee eläimiä monelle tilalle.”

Myös sikaketjussa eläimiä siirretään tilalta toiselle ja samalla kulkee tautiriski.

Jos Suomeen tulisi suu- ja sorkkatautitartunta tutkijat arvioivat sen naudoilla johtavan muutaman sadan eläimen lopetukseen. Sioista täytyisi lopettaa pari tuhatta eläintä.

Afrikkalaisen sikaruton torjunnan uskotaan olevan tehokasta, eikä tauti päästisi tutkijoiden mukaan Suomeen tultuaan iskemään kuin yhdelle tai kahdelle tilalle.

Samoin sinikielitaudin arvioidaan rajoittuvan vain yhdelle tai kahdelle tilalle. Taudin vaikutukset kohdistuisivat kuitenkin huomattavasti useampaan tilaan, koska taudin takia olisi luotava 150 kilometrin suojavyöhyke. Yhden tautitapauksen vuoksi koko alueen nauta- ja lammastuotanto voisivat hetkellisesti pysähtyä.

Kustannuksien arvioidaan olevan sinikielitaudilla 3–9 miljoonaa.

Tulevaisuudessa leviämisriski pienenee...

Tulevaisuudessa tautien leviämisriskin arvioidaan pienenevän hiukan nykyisestä. Ennusteiden mukaan vuonna 2030 kotieläintiloja on jäljellä alle puolet nykyisestä.

”Eläinsiirtoverkosto tulee muuttumaan nykyisestä, kun tilat vähenevät. Tautien leviämisen kannalta merkittävää on kuinka moni tila tekee eläinsiirtoja keskenään”, erikoistutkija **Tapani Lyytikäinen** Evirasta sanoo.

Tautien leviämisriskiä ennakoidaan pienentävän sen, että tilat ovat kauempana toisistaan, jolloin naapurileviämistä ei tapahtuisi. Lisäksi arvioidaan, että eläimiä siirretään nykyistä harvemmilta tiloilta toisille, mutta suurempia määriä kerralla, mikä myös vähentäisi riskiä.

”Jokainen tila on osa Suomen tautisuojausta”, erikoistutkija **Leena Sahlström** Evirasta muistuttaa.

...mutta kustannukset kasvaisivat

Tautien aiheuttamien kustannusten arvioidaan tulevaisuudessa olevan korkeammat kuin nyt, jos maahan iskisi epidemia.

”Tauti iskisi tulevaisuudessa kerralla suurempaan eläinmäärään, kun tilakoko kasvaa”, erikoistutkija **Jarkko Niemi** MTT:stä sanoo.

Kustannuksia vakavissa eläintaudeissa tulisi eläinten poistosta, tuotantokatkoista, markkinamuutoksista ja tautien hävittämisestä. Tautien ennaltaehkäisystä kustannuksia syntyy koko ajan.

Professori **Heikki Lehtonen** MTT:stä toteaa, että tautien aiheuttamat tappiot tulevat pääasiassa tuottajien maksettavaksi. Hintojen laskun takia kustannuksia tulisi kaikille alan tuottajille, ei ainoastaan tiloille joilla olisi tartunta.

Kansainvälisen kaupan pysähtyminen tautien takia laskisi tuottajahintoja voimalla. Nyt lasketuissa kustannuksissa on oletettu vientikieltojen päättyvän, kun tauti on poistettu maasta. Käytännössä vientikiellot voivat kuitenkin jatkua pitkään ja kustannukset jatkaisivat kasvuaan.

Myös hallinnolle voi tulla mittavat kustannukset tautiseurannasta ja testauksesta.

Suu- ja sorkkatautia on ollut Suomessa vuonna 1959. Afrikkalaista sikaruttoa tai sinikielitautia Suomessa ei ole ollut.

Virallinen raportti tutkimuksesta julkaistaan myöhemmin tänä vuonna.

TUURE KIVIRANTA

Sikaruttovirus voi tulla jahtimatkalta

Afrikkalainen sikaruttovirus voi tulla Suomeen metsästysmatkailun mukana. Vuosittain sadat suomalaiset käyvät jahdissa Venäjällä ja Baltian maissa, vähintään kymmenet myös Afrikassa.

Afrikkalaista sikaruttoa on tämän vuoden puolella todettu villisioissa Puolan, Liettuan ja Venäjän alueilla. Venäjällä tautia on jo muun muassa Tverin alueella ja Kaukasuksella, Eläintautien torjuntayhdistyksen (ETT) toiminnanjohtaja **Pirjo Kortesniemi** sanoo.

ETT:n tietojen mukaan Venäjällä taudin on todettu leviävän länteen 260 kilometriä vuodessa. Tulevina vuosina tauti on suuri vaara Suomelle ja Baltian maille.

Kortesniemen mukaan metsästysmatkailu ja saaliin tuonti kotimaahan on yksi mahdollinen väylä taudin kulkeutumiselle Suomeen. Tautivirus erittyy muun muassa sairastuneen villisian sylkeen, virtsaan ja lantaan ja leviää erityisesti veren, teurasjätteen tai raadon osien mukana.

Baltian maista suomalaiset metsästäjät tuovat mukanaan villisikamakkaraa, lihaa tai kokonaisia ampumiaan sikoja. Niiden mukana tauti voi tulla Suomeen.

Villisian lihaa vain EU:n sisältä

EU:n sisältä villisian lihan ja lihatuotteiden tuonti on mahdollista, ulkopuolelta kiellettyä.

ETT on kuullut huhun, että joku suomalainen olisi tuonut Baltiasta elävän villisianporsaan. ”Ei saa tuoda missään tapauksessa!” ETT:n asiantuntijaeläinlääkäri **Hannele Nauholz** korostaa.

Elävien villisikojen tuonti on paitsi laitonta myös täysin ajattelematonta toimintaa.

Nauholz oli hiljattain Ruotsissa työpajassa, joka käsitteli afrikkalaista sikaruttoa. Tutkijat eri puolilta maailmaa ilmaisivat huolensa taudin leviämisestä.

Ruotsalaisten tutkijoiden mukaan ilman metsästystä villisikakanta voi kaksinkertaistua alle kolmessa vuodessa. Suunnittelemattomat lahtaamiset johtavat taas siihen, että tyhjiö täyttyy muualta tulevilla sioilla, jotka saattavat levittää tautia.

Nauholzin mukaan suomalaisen metsästysmatkailijan kannatta välttää lähtemästä villisikajahtiin Venäjälle, Puolaan, Ukrainaan, Valko-Venäjälle ja Afrikkaan. Jos lähtee, pitää ottaa afrikkalaisen sikaruton vaara todesta.

> »Elävää villisianporsasta ei saa tuoda missään tapauksessa!«
>
> **HANNELE NAUHOLZ**

Koira saattaa kantaa tautia

Yhä useampi suomalainen metsästäjä ottaa koiran mukaan ulkomaille suuntautuville jahtimatkoille. Koira voi levittää tautia kotisikoihin.

Kortesniemi korostaa, ettei koiria saa koskaan villisikajahdin jälkeen päästää tekemisiin suomalaisten sikojen, niiden rehujen tai kuivikkeiden kanssa.

Koira on hyvä pestä desinfioivalla pesuaineella matkalta palattua. Myös koiran varusteet, kuten tutkapannat ja liivit, on syytä puhdistaa. Puhdistettujen varusteiden desinfiointi onnistuu parhaiten pitämällä varusteita kuumassa saunassa vähintään puoli tuntia.

> »Venäjällä tauti leviää länteen 260 kilometriä vuodessa.«
>
> **ETT**

Puhtaalla pinnalla virus ei kestä kovin pitkään kohdeeläimen ulkopuolella, Nauholz sanoo. Saastuneessa lihassa virus saattaa kestää 140 päivää, pakastetussa jopa vuosia.

Suomessa ruuantähteitä ei saa syöttää sioille. Erityisen tarkasti on varottava syöttämästä ulkomailta tuotujen villisikatuotteiden tähteitä.

Koirille ei pidä syöttää ulkomailta tuotujen villisikojen roippeita.

Metsästysmatkailuyrityksissä tilanteeseen suhtaudutaan vaihtelevasti. Riihimäkeläisen BR Hunting Oy:n toimitusjohtajan **Henri Viitasen** mielestä asia ei ole ajankohtainen. Yritys järjestää jahtimatkoja muun muassa Puolaan ja Afrikkaan.

Esimerkiksi Puolaan matkat tehdään 99-prosenttisesti lentäen. Villisian lihan tuonti lentokoneessa on hankalaa.

Vironjahdit OÜ jo varpaillaan

Vironjahdit OÜ -nimisen yrityksen **Kari Karvo** on tietoinen tautivaarasta. Asiakkailleen Karvo korostaa, ettei Suomessa pidä mennä sikalaan 48 tuntiin jahtimatkalta palattua.

Karvo ohjeistaa myös metsästysvarusteiden desinfiointiin. ”Goretex-vaatteita ja kenkiä ei uskalla saunottaa, pitäisi kehittää sumutettava desinfiointiaine”, Karvo sanoo.

Yrityksen matkoilla käyneet ovat tuoneet Suomeen villisian lihaa raakana ja jalosteina. Tuodut villisian ruhot on testattu lähtömaassa trikiinitartunnan varalta.

Yrityksen jahtimaat ovat Pärnussa, eli ei vielä aivan tautialueen eturintamassa. Vuosittain Vironjahdit OÜ:n jahtimatkoilla käy 100–150 suomalaista metsästäjää.

Suomen Jahtimatkat Oy:stä **Tero Kantelo** on kuullut afrikkalaisesta sikarutosta, mutta ei ole vielä ryhtynyt asiassa toimiin. Yrityksen tiedotuslehteen Kantelo lupaa laittaa ETT:n sivuilta löytyvää tietoa.

REIJO VESTERINEN

ETT tavoittelee lisää nautatiloja terveysluokitukseen

Viime vuoden lopussa valtaosa sikaloista mutta vain runsas puolet nautatiloista kuului vapaaehtoiseen terveysluokitusrekisteriin, kerrotaan Eläintautien torjuntayhdistys ETT:stä.

Sikaloiden Sikava- ja nautatilojen Naseva-terveysluokitusrekisteri on tiloille vapaaehtoinen. Niiden vaatimukset eläinten terveydenhuollolle ovat lainsäädäntöä tiukemmat.

Sikavaan kuului noin 90 prosenttia sikaloista, 1731 tilaa. Sianlihantuotannosta rekisteri piti sisällään peräti 97 prosenttia.

Naseva-rekisterissä olevista 7 492 tilasta 74 prosenttia kuului Pro Agrian tuotosseurantaan. Sen sijaan yli 100 naudan karjoista jo noin 90 prosenttia on Nasevassa.

ETT on asettanut tavoitteeksi, että tämän vuoden loppuun mennessä 8 000 nautatilaa ja kaikki yli sadan lehmän karjat kuuluvat terveysluokitusrekisteriin.

Ohjattu tuonti pitää taudit kurissa

ETT ohjaa ja opastaa tuotantoeläinten tuonnissa tavoitteenaan turvata suomalaisten eläinten kansainvälisestikin vertailtuna erittäin hyvä terveys.

Mycoplasma bovis on yksi tärkeimmistä ja yleisimmistä naudan hengitystietulehdusten aiheuttajista.

Sen aiheuttaman riskin hallitsemiseksi ETT:n hallitus suosittelee, ettei nautoja tuoda, mikäli uutta eläinainesta on mahdollista saada alkioina tai spermana.

Suositus on purrut, sillä nautoja tuotiin vain neljä erää Ruotsista. Yhteensä ostettiin 45 nautaa, joista 18 lypsy- ja 27 liharotuista, ilmenee ETT:n kokoamista tiedoista.

Viime vuonna yksi toimija toi maahan keinosiemennyskarjuja ETT:n ohjeiden mukaan. Norjasta oli peräisin kolme erää, 61 karjua. Niin ikään Tanskasta tuotiin kolme erää, joissa oli yhteensä 158 karjua.

Karjunspermaa tuotiin vain Norjasta.

Lampaita tuotiin vilkkaasta kysynnästä huolimatta vain yksi tuontierä Ruotsista Ahvenanmaalle.

Munintakanojen jalostuspolvien untuvikkoja tuotiin Saksasta, Englannista ja Hollannista.

Ranskasta tuotiin ensimmäistä kertaa broilerintuotantoa varten isovanhempaispolven Hubbard-untuvikkoja.

Ruotsista kuljetettiin yksi erä tuotantopolven broileriuntuvikkoja. Lisäksi yksi luomuerä tuotiin Tanskasta.

Kalkkunoiden jalostusainesta ostettiin untuvikkoina Englannista.

Viime keväänä paljastui mittava tuotantopolven broilereiden laiton tuonti Virosta. Tämän jälkeen ETT tiedotti laajasti laittomaan tuontiin liittyvistä riskeistä.

MAIJA ALA-SIURUA

ALANSA PARHAAT
ON RUNSAS KOOSTE TASOKKAITA JA MONIPUOLISIA TUOTTEITA SEKÄ PALVELUJA TARJOAVISTA YRITYKSISTÄ

ATK-OHJELMAT
VILJELYOHJELMISTO ILMAISEKSI KÄYTTÖÖN
– laskutusohjelma pelkällä vuosimaksulla
– kirjanpito tarpeesi mukaan
www.softsalo.fi/reilutarjous

APERUOKINTA
Vastaus rehuhintojen ja energian hinnan nousuun
Uusi Mech-fiber ruokinta mahdollistaa 20% enemmän maitoa samalla rehulla – parempi rehuhyötysyhde
Millä tahansa muulla vaihtoehdoilla yksinkertaisesti menetät rahaa
Tilakohtaiset räätälöidyt ratkaisut
Puh:0400-265637
Ennen ostoa ota yhteyttä
keenan mech fiber
www.keenansystem.fi

HOLVISAUNAT
Vanhin saunatyyppi maasauna syntyi uudelleen
Soita ja tilaa esitteet!
Holvisaunat Oy
27510 EURA
p.(02) 826 0700
www.holvisaunat.fi

ILMASTOINNIT TYÖKONEISIIN
KHP TYÖKONEILMASTOINNIT
Laadukkaat ilmastoinnit työkoneisiin!
• Ilmastoinnit • Huoltolaitteet • Varaosat
- ilmastoinnin huoltolaite
Puh. 020 836 1000 myynti@khp-myynti.fi
www.khp-myynti.fi

KESANTO/TIENVARSISILPPURIT
www.energian.net 80 eri mallia
Myös BERTI kela- ja tasojyrsimet
ENERGIANSÄÄSTÖ OY
019 338 164, 0500 316 119

LIETEPUMPUT
PAMECO 100 ja 120 lietepumput
– kuumasinkitty
– siivessä tehokkaat terät
– täyttöputki 5 m, tukijalat
– pumppausteho 8–10 m³/min
– pit. 3–4 m altaan syvyydestä riip.
– sähköpumput, hydr. uppopumput ja täyttöpuomit
POTKURISEKOITTIMET 8–10 m kuumasinkittynä
PAKOLAN KONEPAJA
p. (08) 440 981, NIVALA. www.pakola.fi

LIETTEENSEKOITIN
JUKKA-POTKURISEKOITIN
Erittäin tehokas
Etsi lisätietoa netistä http://personal.inet.fi/yritys/tikkasenpaja
TIKKASEN PAJA KY
050–5642878, 74720 NIEMISKYLÄ

PAKKAUSTARVIKKEET
Pakkaustarvikkeita
Paperisäkit ja -pussit suoraan tehtaalta, myös pienet erät
Tilaukset puhelimitse 03–459 060
www.myllyliitto.fi www.paperika.fi
Yhteistyössä
Paperika Oy

POLTTOPUUN PILKONTAKONEET
PALAX®
www.palax.fi
Myynti: AGRI MARKET www.agrimarket.fi

POLTTOÖLJY
POLTTO-ÖLJYT edullisesti!
NESTE OIL polttoöljyt ja voiteluaineet
POWER OIL
www.poweroil.fi • Härmän Lämpö Ky • (06) 4850 500

POSCH PUUNTYÖSTÖKONEET
SplitMaster 30 liikennöintialustalla
POSCH
Katkaisuhalkaisukoneet
Puunkuorimakoneet
Pyörösahat
Klapikoneet
Erikoissirkkelit
Ammattilaisen vaakahalkaisukone. Metrinen halko jopa 8:aan osaan kerralla
www.energian.net
Energiansäästö Oy
P. 019–338 164, 0500–316 119

RIKKAÄES
Hatzenbichler
– rikkaäkeet, harat
– pneumaattiset piensiemenkoneet
Työleveydet 3–27 m
LEHNER piensiemenlevitin
säiliö 110 l
Levitysleveys 2–24 m
Energiansäästö Oy
P. 019–338 164, 0500–316 119
www.energian.net

TRAKTORIN PERÄVAUNUT
– KIRE perävaunut kaikkeen kuljetukseen –
Seppo Kuisma Oy
Linnamäentie 3
24910 Halikko As.
info@seppokuismaoy.fi
p. 02–7318 251

VILJANKÄSITTELYLAITTEET
MURSKA 220 SM
Timantinkova valssimylly kuivan ja hapotetun viljan litistämiseen.
• Herne-viljaseokselle erik. valssit, tehokas ja hiljainen
• Helppo huoltaa
www.murska.fi
www.k-maatalous.fi K-MAATALOUS

VILJAMYLLYT
VILJAMYLLYT Osttiroler
Suomessakin jo 25 vuotta.
VILJA SÄILYY JYVINÄ EI JAUHOINA.
019–338 164, 0500–316 119
www.energian.net
ENERGIANSÄÄSTÖ OY

VILJAN PEITTAUS
10 vuotta eikä yhtään suotta
Kiistelty – Kiitetty
KULTAKASVU
Peittausaineiden Ykkönen
Kultakasvu on uuden sukupolven peittausaine, jossa tehoaineina käytetään luontaisenkaltaisia kasvihormoneja. Se on valmis seos sellaisenaan ja siihen ei saa lisätä mitään esim tavallista vettä. Sen teho on todettu käytännön viljelyssä, tutkimuksissa ja viljan laatumäärityksissä.
Tilapeittaaja Reijo Hartikka
0400 325 863, 0500 325 863
www.tilapeittaaja.fi, www.parempisato.fi, www.elom.fi

SOITA NUMEROON
020 413 2321
JA VARAA OMA PAIKKASI!
Koosteet kolmen kuukauden jaksoissa:
helmi-, maalis-, huhtikuu
touko-, kesä-, heinäkuu